

‘Leren leven van de verwondering’

De titel van dit stuk is ontleend aan een bekend lied van Willem Barnard, ‘Wat zijn de goede vruchten, die groeien aan de Geest’ (Lied 841 uit het Liedboek, gebaseerd op Galaten 5:22). Gedachten in dit stuk komen voor een deel uit de notitie uit 2005 waarin de generale synode haar visie verwoordde op de identiteit, de roeping en de toekomst van de Protestantse Kerk in Nederland.

‘Leren leven van de verwondering’ – Verwondering waarover? Over het leven, deze aarde, Gods goede schepping; Gods genade en zijn geduld.

Onze God is een God die tot mensen spreken wil.

De woorden van God klinken ons soms als muziek in de oren. Zij vertellen dat God ons accepteert en liefheeft.

Hij wil ons ook vernieuwen, moed geven en de weg openen naar Hem en elkaar.

Zijn woorden raken ons soms pijnlijk als wij in onszelf gekeerd zijn, of wanneer zij wegen wijzen die wij veronachtzaamd hebben. Pessimisme en apathie worden overwonnen door te vertrouwen op de beloften van God en volhardend biddend te gaan in het voetspoor van Jezus.

Als wij alleen kijken op dat waartoe wij in staat zijn, ontvangt ons de moed en wordt ons geloof meer twijfelen dan vertrouwen.

Wij geloven echter dat de Geest ons bevrijdt van moedeloosheid en ons ongekende dingen laat zien.

Niet de neergang, maar geloof in de kracht van het Woord dient het leven van de kerk te bepalen. Wij willen weg van het verlamme gevoel dat de kerk een aflopende zaak zou zijn. Onze tijd biedt allerlei kansen en mogelijkheden en ons staan nieuwe middelen ter beschikking. Wij geloven in de blijvende kracht van het christelijk geloof.

Gemeenschap rond het Woord

De gemeente is gemeenschap rond het Woord. De gemeente is ontvanger van het Woord. Het Woord is de oorsprong van de kerk, de grond onder haar voeten, haar grootste vreugde en vaste hoop voor de toekomst. De kerk wordt gedragen door het Woord. Daarom kan zij het niet laten om het Woord dat haar is geschonken, door te vertellen. In het vertalen, vertellen, verkondigen en verbeelden ligt het leven van de gemeente. De plaatselijke gemeente is daarmee het kloppende hart van de kerk, en de gemeenteleden zijn de ambassadeurs van het Woord.

De gemeente is daarom missionair. Zij is er om het Woord ook over de grenzen van kerk en geloof heen te vertalen en vorm te geven. Zij is daarin echter ook kwetsbaar. Woorden worden betekenisloos wanneer de verteller zelf hierdoor niet wezenlijk gegrepen is.

Het Woord moet handen en voeten krijgen in het leven van de gemeente en haar leden. Veel mensen ervaren deze gemeenschap als onnodig; zij putten zelfstandig uit allerlei bronnen en geven soms ook aan de bijbel een plaats. Dit individualistische godsgeloof heeft echter zijn grenzen. Het geloof dient gedragen te worden door een geloofsgemeenschap, die door Woord en sacrament wordt gevoed; een plek waar christenen elkaar bemoedigen in de onderlinge omgang en elkaar versterken in hun persoonlijk geloof en christen-zijn. Het protestantisme heeft het geloof van de enkeling hoog, maar weet ook hoezeer de gemeenschap nodig is. Zo’n gemeenschap – in oude of in nieuwe vorm – kan de kerk hen bieden.

De kerk is veelkleurig. Deze verscheidenheid komt voort uit het verschil geloofsbeleving. Daarbij vormen de leden met hun specifieke geschiedenis met God en hun eigen gaven en talenten, de gemeente (1 Korintiërs 12). Het is van groot belang, dat wij de verschillen die er zijn (in traditie, in beleving en verwoording) vruchtbaar maken door met elkaar in gesprek te gaan en blijven. Want in alle verscheidenheid en veelkleurigheid van de kerk gaat het toch om de belijdenis van de Naam boven alle namen, Jezus Christus.

Kerk-zijn als gestalte van de verwachting

We dienen te beseffen, dat het Evangelie niet altijd het vanzelfsprekende antwoord op alle vragen is. Het Evangelie is niet een algemeen inzichtelijk verhaal, maar het verhaal van de Gekruisigde. De kerk is een vreemde in deze wereld, haar verkondiging is tegendraads en soms aanstootgevend. Zodra de kerk dit uit het oog verliest, verliest zij zichzelf.

De crisis van de kerk in ons deel van de wereld hangt nauw samen met de verlegenheid waarin onze samenleving verkeert. Deze crisis kan heilzaam zijn als de kerk leert zien dat zij in onze samenleving een minderheid is die het moet hebben van de woorden van God. De kerk heeft alleen toekomst, wanneer zij vertrouwt op Gods Geest, vanuit de bede: ‘Kom, Heilige Geest, vernieuw uw kerk’.

Wij hebben er te weinig oog voor dat, wereldwijd gezien, de kerk een snel groeiende beweging is. Dat maakt duidelijk dat God ook vandaag mensen inspireert. Wij zijn er heilig van overtuigd, dat Gods beloften en koningschap ook voor mensen van vandaag een nieuw heilzaam perspectief geven. Daarom heeft de kerk de blijvende opdracht om ook in onze tijd de drie-ene God te verkondigen: God de Vader, die aan mensen geborgenheid geeft in deze zoekende wereld; Jezus Christus, die verzoening brengt in een wereld vol verwonde mensen; en de Heilige Geest, die ons mensen en deze wereld vernieuwt.

